

ПОНЯТТЯ ОСНОВА ПРОЦЕСУ ПРОЄКТУВАННЯ В ОСВІТІТомуєва А. Ш., *Мусаєва А. Е.*Азербайджанський державний педагогічний університет, Баку, Азербайджан
aynuretomuyeva@gmail.com

Термін «проектування» запозичений педагогікою з технічної галузі знань, де він означає створення випереджальної проєкції того, що потім буде матеріалізовано. Розвиток педагогічного знання, поява різноманітних методів, засобів, форм педагогічної діяльності зробило її надмірно складним. Саме у зв'язку з цим педагогіка змушена вдатися до рекомендацій технократичної орієнтації: «...діячі цього напрямку переконані у тому, що зміну аморфності у питаннях регулювання поведінки...має прийти ефективна педтехніка». Одні дослідники бачать у ньому лише компонент діяльності викладача чи керівника освітнього закладу, інші – функцію прогнозування, програмування тощо; треті – особливий механізм управління освітою. Проте проектування освіти має свою специфіку. Воно вимагає вибудовування зв'язків з іншими видами соціальних практик, створення громадських коаліцій, орієнтованих на цілі освіти, виявлення принципово нових освітніх ресурсів, формулювання суспільно значущої освітньої політики, взяття на себе відповідальності за соціальні наслідки реалізованих ініціатив. У зв'язку з цим виникає суперечність між необхідністю реалізації проєктного підходу у розвитку освіти та недостатньою опрацюваністю у педагогіці вихідних концептуальних основ та моделей проектування. Сьогодні під педагогічним проектуванням розуміється діяльність щодо визначення умов реалізації певної педагогічної системи. Значимість такого підходу, на думку А. П. Тряпициної, полягає у тому, що він дозволяє знайти педагогічні основи освітньої системи, що забезпечує повноту умов становлення людини в педагогічному процесі. У деяких роботах (Н. Г. Алексєєв, В. І. Слободчиков) проектування в освіті розглядається як ідеальна побудова (задум) та практичне втілення того, що можливо, або того, що має бути. Сучасні дослідники досить точно задають об'єкт проектування, виділяючи психолого-педагогічне проектування розвиваючих освітніх процесів у межах певного вікового інтервалу, соціально-педагогічне проектування освітніх інститутів та освітніх середовищ та педагогічне проектування розвиваючої освітньої практики. По мірі переходу з рівня на рівень змінюється масштаб об'єктів проектування та проєктних завдань, збільшується ступінь конкретності вимог до їх вирішення, форм представлення продукту. Перетворення педагогічної дійсності виконується на усвідомленій основі, аналізом стану ситуації, будується з урахуванням постійного покрокового зворотного зв'язку, що має рефлексивну природу. Передбачає виконання певних розумових та практичних процедур. Таким чином, у сферу освіти стали проникати ідеї проектування, що виникли в культурогенезі. По відношенню до кожного такого проєкту або програми виникла необхідність вирішити питання про адекватність створюваних ними умов потребам і можливостям людини і суспільства, про можливість створення та реалізації зазначених проєктів та програм в існуючих або новостворених освітніх системах різного рівня та спеціального цільового призначення, що потребує особливої педагогічної діяльності.